

Світлана Польовик,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: polevik@gov.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5960-527X>

МЕДІАРЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ІНІЦІАТИВ Е. МАКРОНА ЩОДО УКРАЇНИ: КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ТОНАЛЬНОСТІ СТАТЕЙ LE MONDE

У статті описано емпіричний досвід якісного контент-аналізу діяльності Президента Франції Е. Макрона на дипломатичному рівні щодо закінчення російсько-української війни у висвітленні французькою газетою “Le Monde” з урахуванням специфіки цього медіа. Ракурс дослідження було сфокусовано на оціночному забарвленні, зокрема нейтральному, позитивному та негативному, з яким показано дипломатичні зусилля Е. Макрона щодо України на шпальтах впливового французького видання за період січня 2025 р. – січня 2026 р. Охарактеризовано тональність, з якою відображено дипломатичну стратегію Е. Макрона в контексті мирного врегулювання ситуації в Україні в дискурсі газети “Le Monde”. Проаналізовано, яким чином медіареєзентація впливає на формування образу Франції як гаранта європейської безпеки. З’ясовано, що перевага нейтрального характеру публікацій газети свідчить про глибоку політичну дискусію всередині Франції та складність завдань, які стоять перед Е. Макроном. Згідно з результатами контент-аналізу дипломатія Е. Макрона щодо України постає перед читачем не як ряд триумфів чи поразок, а як складний, прагматичний і часто виснажливий процес адаптації Франції до нової геополітичної реальності, де обережний аналіз переважає над емоційними оцінками.

Ключові слова: контент-аналіз, тональність, Е. Макрон, дипломатія, Україна, Франція, Le Monde

Постановка проблеми. Французька Республіка під керівництвом Е. Макрона претендує на роль ключового медіатора та лідера

європейської безпекової архітектури. Дипломатичні ініціативи Президента Франції щодо України заслуговують бути об'єктом окремого дослідження, так як пройшли радикальну трансформацію: від політики балансування та телефонних розмов з російським диктатором у 2022 р. до концепції стратегічної двозначності та заяв у 2026 р. про те, що французька армія братиме участь в операціях із контролю російсько-українського кордону після підписання перемир'я.

Незважаючи на значну увагу до зовнішньої політики Е. Макрона, у сучасному науковому дискурсі залишається недостатньо вивченим питання динаміки тональності медійної репрезентації його дипломатичних зусиль у французькому якісному друці. Проблема полягає в необхідності виявлення прихованих смислових акцентів та еволюції оціночних суджень, які визначають сприйняття ролі Франції в російсько-українській війні як внутрішньою, так і міжнародною аудиторією. Дослідження проблеми дипломатичних ініціатив Е. Макрона щодо закінчення війни в Україні – це не лише аналіз успіхів, а й розбір суперечностей, що доречно зробити на прикладі впливового французького часопису “Le Monde”, як практично необхідного для проведення ґрунтовного аналізу.

Актуальність дослідження. Тема залишається затребуваною суспільством, яке сподівається, що результати діяльності французького лідера принесуть очікуваний мир в Україні; дослідження дає змогу проаналізувати не лише двосторонні відносини, а й процес народження нової ролі Франції як лідера безпеки у Європі; тональність публікацій французької газети “Le Monde” є орієнтиром для світової дипломатії про зміну пріоритетів Франції, зокрема й щодо України.

Аналіз останніх досліджень. Тема дипломатичних зусиль Президента Е. Макрона щодо України є об'єктом уваги провідних французьких дослідників, серед яких Д. Лаббе та Ж. Савой, які порівнюють риторiku Е. Макрона з його попередниками (Ф. Олландом і Н. Саркозі), відзначаючи схильність французького Президента до більш абстрактного дискурсу, що часто стає предметом критики у пресі [1]. О. Нільссон досліджує, як медіа тиражують стратегію «моркви та палиці» Е. Макрона та амбівалентність у відносинах з

великими державами [4]. У своїй праці Р. Момтаз аналізує «парадокс Макрона» стосовно того, як він використовує міжнародну пресу для створення образу впевненого лідера [3]. Серед вітчизняних дослідників означеної тематики слід назвати Н. Желіховську та М. Грицайко, які, вивчаючи образ України в об'єктиві французького видання “Le Monde”, опосередковано торкаються питань діяльності Е. Макрона на дипломатичному рівні щодо російсько-української війни [5]. Аналіз джерел дає змогу констатувати, що обрана тема залишається недостатньо висвітленою, що відкриває широкі перспективи для подальшого комплексного дослідження.

Мета дослідження. Метою дослідження є проведення якісного контент-аналізу медіадискурсу дипломатичних ініціатив Президента Франції Е. Макрона стосовно врегулювання російсько-української війни через призму тональності публікацій французької газети “Le Monde” за січень 2025 р. – січень 2026 р.

Виклад основного матеріалу. Основним методом дослідження є контент-аналіз, який дав змогу проаналізувати матеріали французької газети “Le Monde” [2] та оцінити емоційний тон тексту, виявляючи ставлення авторів до теми, заданої в цьому дослідженні. Відповідно до мети було визначено такі категорії емоційного ставлення авторів статей до теми – нейтральна, позитивна, негативна.

Для аналізу використовувалися цифрові архіви “Le Monde” – 322 випуски часопису за січень 2025 р. – січень 2026 р. та відібрано 215 публікацій за ключовими словами: “Emmanuel Macron”, “Ukraine”, “guerre en Ukraine”, “diplomatie française”, “autonomie stratégique”.

“Le Monde” – національна щоденна газета Франції ¹, яка є специфічним виданням, оскільки має мережу власних джерел у дипломатичному корпусі Франції, що дає йому змогу розкривати деталі розмов Е. Макрона з іншими світовими лідерами. Публікації в “Le Monde” – це не просто думка журналістів чи експертів, а відображення інтелектуальної дискусії всередині французького суспільства.

При проведенні контент-аналізу матеріалів газети щодо заданої тематики було визначено хронологічні межі дослідження, які датуються 20 січня 2025 р. – 6 січня 2026 р. Початкова дата дослі-

¹ Le Monde. *Wikipedia*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Le_Monde (дата звернення: 21.11.2025).

джуваного періоду означена інавгурацією Д. Трампа на посаді 47-го Президента США, що стало каталізатором для перетворення Е. Макрона на ключового лідера європейського опору російській агресії. Кінцеві хронологічні межі контент-аналізу продиктовані фіналізацією гарантій безпеки для України «Коаліцією охочих» у Парижі, де Е. Макрон відіграв ключову роль.

У межах хронології дослідження визначено три основні етапи, які дали змогу здійснити порівняльний аналіз тональності публікацій газети:

1. Формування «Коаліції охочих» (січень – квітень 2025 р.).
2. Стратегічне командування (травень – серпень 2025 р.).
3. Паризька архітектура миру (вересень 2025 р. – січень 2026 р.).

Якісний контент-аналіз матеріалів газети “Le Monde” на етапі «Формування “Коаліції охочих”» (січень – квітень 2025 р.) показав, що прослідковується домінування нейтральної тональності: більшість статей, особливо новинних, прагнуть бути інформативними, зберігаючи об’єктивність (50 % від усіх відібраних матеріалів). Дипломатія Е. Макрона щодо України висвітлювалася переважно через репортажі з Єлисейського палацу та аналітичні матеріали. Наприклад, спеціальний кореспондент у Єлисейському палаці С. П’єтралунга (Cédric Pietralunga) висвітлював інституційний бік дипломатичних зусиль Е. Макрона. Його статті за січень – квітень 2025 р. зосереджувалися на зусиллях Президента Франції зберегти роль Європи в мирному процесі на тлі ініціатив США.

На фоні загальної нейтральної позиції газети “Le Monde” за вказаний період ряд авторів і запрошених експертів виступали з підтримкою стратегічної логіки Е. Макрона (27 %). Їхні аргументи зазвичай базувалися на необхідності європейського самоствердження в умовах повернення Д. Трампа до Білого дому. Зокрема, старший радник Фонду стратегічних досліджень (FRS) Ф. Гейсбур (François Heisbourg), відомий своєю прямолінійністю, у публікаціях для Le Monde часто підтримував фінансові ініціативи Е. Макрона щодо України та схвально відгукнувся про «Коаліцію охочих», до створення якої значних зусиль доклав французький лідер.

Негативні відгуки (23 %) здебільшого стосувалися стратегічної двозначності Е. Макрона, зокрема ризику «нового Мінська» на

тлі тиску з боку адміністрації Д. Трампа та недостатньої реальної військової підтримки України при гучній риториці. Ключовим критиком Е. Макрона означеного періоду слід назвати спеціального кореспондента *Le Monde* у Східній Європі Б. Віткіна (Benoot Vitkine), який публікував репортажі, що демонстрували розрив між рішучими заявами Єлисейського палацу та критичним браком снарядів і техніки на українському фронті.

Етап «Стратегічне командування» (травень – серпень 2025 р.) відзначився переходом французького лідера до більш дієвої позиції щодо України. Нейтральність публікацій у стилі *Le Monde* зазвичай означає глибокий аналітичний підхід, зваженість оцінок, розгляд ситуації з різних сторін, зокрема автори уникали емоційних оцінок, зосереджуючись на тому, чи зможе дипломатія Е. Макрона стати реальною альтернативою в умовах глобальної політичної нестабільності (46 %). Публікації цього етапу вирізнялися аналітичним і збалансованим тоном, зокрема провідна колумністка часопису С. Кауффманн (Sylvie Kauffmann), тексти якої вважаються еталоном європейської аналітики, опублікувала серію колонок про трансатлантичний розрив, аналізуючи, як Е. Макрон намагається заповнити дипломатичний вакуум після зміни курсу США за президентства Д. Трампа.

Незважаючи на традиційну емоційну стриманість видання, кілька журналістів та аналітиків виділялися публікаціями, у яких дипломатичні ініціативи Е. Макрона щодо України оцінювалися як необхідний крок для посилення суб'єктності Європи в мирних переговорах (32 %). Серед залучених аналітиків до написання матеріалів часопису слід зазначити М. Дюкло (Michel Duclos), ексдипломата й радника *Institut Montaigne*, який є одним із найавторитетніших голосів, що пояснюють логіку Е. Макрона. М. Дюкло позитивно оцінював перехід Президента до «жорсткої лінії», аргументуючи, що він вчасно зрозумів, що єдина мова, яку розуміє країна-агресор, це мова сили та непередбачуваності.

У травні – серпні 2025 р. дипломатія Е. Макрона щодо України, зокрема його ідея розгортання європейських сил для гарантій безпеки Україні, стала предметом гострої критики на сторінках газети “*Le Monde*” (22 %). Кореспондент часопису Ф. Пікар (Philippe

Ricard) опублікував резонансний матеріал, у якому вказував на зростаючу ізоляцію Франції через те, що ініціативи Президента Франції щодо України викликають недовіру в Німеччині та Італії.

Протягом етапу «Паризька архітектура миру» (вересень 2025 р. – січень 2026 р.) дипломатичні зусилля Е. Макрона було спрямовано на посилення ролі Європи в мирному процесі та забезпечення конкретних гарантій безпеки для України на тлі активізації переговорів за посередництва США. Більшість журналістів й експертів дотримувалися нейтрального стилю, фокусуючись на фактах і стратегічних викликах, а не на емоційних оцінках (51 %). У цей період Le Monde часто зверталася за коментарями до аналітиків, чия позиція вважається збалансованою. У такому контексті можна виокремити Е. Тененбаума (Élie Tenenbaum), директора Центру досліджень з безпеки, який надавав технічні та стратегічні коментарі на шпальтах часопису щодо реалістичності розгортання європейських сил, про які заявляв Е. Макрон.

У газеті “Le Monde” в період з вересня 2025 р. по січень 2026 р. дипломатія Е. Макрона висвітлювалася в позитивному ключі як спроба зберегти лідерство Європи в переговорному процесі щодо України, ініційоване США (24 %). На сторінках Le Monde публікувалися матеріали аналітиків, які схвалювали реалізм Е. Макрона, зокрема слід назвати директора Інституту міжнародних і стратегічних відносин Т. Гомара (Thomas Gomart). Він опублікував матеріали в Le Monde з аргументами на користь того, що дипломатичний тиск Е. Макрона є єдиним способом змусити російську владу рахуватися з Європою як з військовим гравцем.

У зазначений період газета “Le Monde” активно аналізувала дипломатичні зусилля Е. Макрона стосовно закінчення війни в Україні, які багато оглядачів описували як «дипломатію в умовах ізоляції» або «стратегічну розгубленість» на тлі зміни політичного ландшафту в США та внутрішньої кризи у Франції (25 %). Критичні чи скептичні думки публікував кореспондент газети у Вашингтоні П. Смоляр (Piotr Smolar). У своїх статтях він підкреслював, що ініціативи Е. Макрона щодо введення європейських військ в Україну сприймаються союзниками як передчасні або навіть небезпечні, оскільки вони можуть спровокувати прямий конфлікт з російською стороною без належної підтримки НАТО.

Інтерпретація результатів. При розгляді співвідношення нейтральних (49 %), позитивних (25 %) і негативних (26 %) оцінок дипломатичних зусиль Е. Макрона щодо України дописувачами газети “Le Monde” за три досліджувані етапи (січень 2025 р. – січень 2026 р.) можна відмітити їх більш-менш стабільний характер. Превалюючою тональністю є нейтральна, яка досягла свого піку протягом третього періоду (51 %) і була найнижчою на другому етапі дослідження (46 %), поступившись лише на 1 % характеристиці емоційного викладу матеріалів часопису протягом першого етапу (50 %). Кореляція між показниками нейтральної та позитивної тональності в середньому становить 45 %, що свідчить про те, що схвальні відгуки щодо дипломатичних зусиль Президента Франції стосовно України майже вдвічі рідше з’являлися на шпальтах газети.

Якщо проаналізувати поетапні зміни позитивної тональності, то найбільш схвальна риторика лунала в період квітня – серпня 2025 р. (34 %). Перший (27 %) та другий періоди аналізу мали незначну різницю в показниках (7 %), тоді як фактично вдвічі менше позитивних відгуків пролунало в кінці 2025 р. та на початку 2026 р. порівняно з другим періодом дослідження, становивши лише 14 %. Кореляція між показниками позитивної та негативної тональності в середньому становить 10 %, що є свідченням фактично однакового співвідношення, тоді як кореляція негативного сприйняття дипломатії Е. Макрона щодо України з нейтральною тональністю становить 48 % – фактично $\frac{1}{2}$ всіх відібраних публікацій. Найбільше критичного контексту на сторінках видання отримали дописи останнього етапу дослідження (вересень 2025 р. – січень 2026 р.) – 35 %. Порівняльний аналіз результатів дослідження протягом першого та другого етапів засвідчив майже однакове відсоткове співвідношення – 23 і 20 % відповідно.

Ці відомості засвідчили, що як поетапний аналіз, так і порівняння позитивної та негативної тональності публікацій Le Monde мають незначну різницю протягом перших двох етапів, балансуючи між схваленням і критикою позиції Е. Макрона в зусиллях дипломатичним шляхом припинити війну в Україні. Але дописи протягом вересня 2025 р. – січня 2026 р. були сповнені критики, що порівняно з нейтральним тоном публікацій цього періоду становило 69 %.

Загалом слід підкреслити, що французька газета дотримувалася нейтрального контексту фактично стосовно ½ публікацій, а іншу частину становили майже в рівній мірі позитивні та негативні відгуки, з незначною перевагою (3 %) критичних суджень щодо діяльності Е. Макрона з питань врегулювання російсько-української війни.

Висновки. На шпальтах французької газети “Le Monde”, до якої дослухається світова дипломатія, Е. Макрон у січні 2025 р. – січні 2026 р. постає як європейський лідер дипломатичних ініціатив щодо України, який генерує багато активності (нейтральні новини), але його дії викликають більше побоювань і критики (негатив), ніж реальної віри в успіх (позитив). Домінування нейтрального дискурсу в публікаціях свідчить, що головне видання французького істеблішменту намагається дотримуватися журналістського стандарту об’єктивності, відображаючи події Єлисейського палацу. Позитивні конотації зазвичай фокусуються на ролі Е. Макрона як лідера європейської суб’єктності, який підштовхує європейських колег до дій. Критичний реалізм часопису висвітлює труднощі дипломатії Е. Макрона щодо України – журналісти й експерти акцентують увагу на внутрішньополітичному тиску у Франції стосовно окремих ініціатив Президента, зокрема в рамках Паризької декларації щодо гарантій безпеки для України. У цілому газета “Le Monde” позиціонує Е. Макрона як дипломата-гаранта безпеки України у Європі, особливо на тлі політичних коливань у США, зауважуючи на врахуванні ним внутрішньополітичних проблем.

Перспективним напрямом подальших розвідок є компаративний аналіз медіадискурсів країн Глобального Півдня та Заходу щодо стратегій довгострокової підтримки України.

Список використаних джерел

1. Labbé D., Savoy J. Stylistic Analysis of the French Presidential Speeches: Is Macron really different? *Digital Scholarship in the Humanities*. No. 36 (1). Pp. 153-163. <https://doi.org/10.1093/lhc/fqz090>
2. Le Monde : website. URL: <https://www.lemonde.fr> (дата звернення: 10.02.2026).

3. Momtaz R. It's a bird! It's a plane! It's Emmanuel Macron. *Politico*. 2021. March 25. URL: <http://tankona.free.fr/politicomacron.pdf> (дата звернення: 04.02.2026).

4. Nilsson O. Macron and the Language of Realpolitik: A Comparative Study of Macron's Realpolitik Rhetoric Towards Russia (2017-2025) and the United States under President Trump. Lund, 2025.

5. Желіховська Н., Грицайко М. Віддзеркалення України в об'єктиві французького видання Le Monde. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2024. Т. 2 (85). С. 131–138. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2024.85.9>

Reference

1. Labbé, D., Savoy, J. (2000). Stylistic Analysis of the French Presidential Speeches: Is Macron really different? *Digital Scholarship in the Humanities*, 36(1), 153-163. <https://doi.org/10.1093/llc/fqz090>

2. Le Monde: website [in French]. Retrieved February 10, 2026, from <https://www.lemonde.fr>

3. Momtaz R. It's a bird! It's a plane! It's Emmanuel Macron. *Politico*. 2021. March 25. URL: <http://tankona.free.fr/politicomacron.pdf> (дата звернення: 04.02.2026).

4. Nilsson, O. (2025). Macron and the Language of Realpolitik: A Comparative Study of Macron's Realpolitik Rhetoric Towards Russia (2017-2025) and the United States under President Trump. Lund.

5. Zhelikhovska, N., & Hrytsayko, M. (2024). Reflections of Ukraine in the lens of of the French edition of Le Monde. *Scientific Notes of Institute of Journalism*, 2(85), 131-138 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2024.85.9>

Отримано / Received 27.02.2026

Прийнято / Accepted 11.03.2026

Опубліковано онлайн / Published online 28.07.2026

Svitlana Polovyk,

PhD (Soc. Comms.), Senior Researcher,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine

3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine

e-mail: polevik@gov.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5960-527X>

THE MEDIA REPRESENTATION OF EMMANUEL MACRON'S DIPLOMATIC INITIATIVES ON UKRAINE: A CONTENT ANALYSIS OF THE TONE OF *LE MONDE* ARTICLES

The aim of the study is to conduct a qualitative content analysis of the diplomatic efforts of French President Emmanuel Macron to resolve the Russian-Ukrainian war through the prism of the tone of publications of the French newspaper *Le Monde* since January 2025 till January 2026. The research focused on the evaluative tone, in particular the neutral, positive, and negative, with which Emmanuel Macron's diplomatic efforts are portrayed in the pages of the influential French publication.

Methodology. The article uses the method of content analysis, which allows us to transform qualitative newspaper texts into quantitative indicators, highlighting the tonality markers characterizing Emmanuel Macron's activities as a diplomat in the Ukrainian issue: positive, neutral, negative. The scientific novelty of this study lies in the fact that, for the first time, a comprehensive analysis of the evolution of Emmanuel Macron's foreign policy toward Ukraine as reflected in the media discourse of the newspaper *Le Monde*, has been conducted; the correlation between shifts in the tone of the publications and key stages in the development of Emmanuel Macron's diplomatic policy toward Ukraine, was also identified through an analysis of the publications in *Le Monde*. **Conclusions.** For the French newspaper *Le Monde*, Emmanuel Macron in January 2025 – January 2026 appears as a leader generating a lot of activity (neutral news), but his actions cause more fear and criticism (negative) than real faith in success (positive). Emmanuel Macron's diplomacy to resolve the war in Ukraine appears to a reader not as a series of triumphs or defeats, but as a complex, pragmatic, and often exhausting process of France's adaptation to a new geopolitical reality, where cautious analysis prevails over emotional assessments.

Keywords: content analysis, tonality, neutral, negative, positive, Emmanuel Macron, diplomacy, Ukraine, France, *Le Monde*